

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893
Fax: 210 3247578
g.chasiotis@wwf.gr
www.wwf.gr

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων
grgaper@ypen.gr

Υπόψιν Γενικού Γραμματέα, κ. Κωνσταντίνου Αραβώση

Αθήνα, 4 Μαρτίου 2020

Αρ. πρωτοκόλλου WWF: 35/2020

Θέμα: Παρέμβαση WWF ενόψει της συνάντησης του Συμβουλίου Υπουργών Περιβάλλοντος

Αξιότιμε κ. Γενικό Γραμματέα,

Με αφορμή την συνάντηση του Συμβουλίου Υπουργών Περιβάλλοντος στις 5 Μαρτίου 2020, θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε την σημασία της τρέχουσας διαδικασίας αξιολόγησης (fitness check) της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα. Τα πορίσματα της αξιολόγησης αυτής αποτελούν το έκτο σημείο της προσωρινής ημερήσιας διάταξης (με ημερομηνία 3.3.2020) της συνάντησης αυτής.

Η επόμενη δεκαετία θα είναι κρίσιμη για την προστασία των υδάτων. Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (European Environmental Agency, EEA), που εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2018, το 60% των ποταμών και λιμνών της Ευρώπης δεν βρίσκονται σε καλή κατάσταση.⁶ Επίσης, σύμφωνα με πρόσφατη δημοσίευση του ίδιου Οργανισμού,⁹ στις κυριότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ευρώπη συγκαταλέγονται οι αυξημένες ξηρασίες και οι έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες. Η Διακυβερνητική Επιστημονική και Πολιτική Πλατφόρμα για τη Βιοποικιλότητα και τις Οικοσυστημικές Υπηρεσίες (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services, IPBES) του ΟΗΕ κατέγραψε ότι τα υδάτινα οικοσυστήματα βρίσκονται ανάμεσα στα πιο υποβαθμισμένα οικοσυστήματα του κόσμου.¹⁰ Οι αναφορές του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (World Economic Forum, WEF) για τους παγκόσμιους κινδύνους έχουν ορίσει τα τελευταία χρόνια (2015-2020) την κρίση του νερού ως έναν από τους πέντε πρώτους παγκόσμιους κινδύνους.¹¹

Στην συγκυρία αυτή, ποτέ δεν ήταν πιο επιτακτική η απαραίτητη εφαρμογή της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα. Τον Οκτώβριο του 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε την έναρξη της διαδικασίας ελέγχου καταλληλότητας (fitness check) της οδηγίας αυτής (καθώς και της οδηγίας για τις πλημμύρες). Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του ελέγχου,¹² «το γεγονός ότι οι στόχοι της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα δεν έχουν επιτευχθεί πλήρως ακόμη οφείλεται κυρίως στην ελλιπή

⁶ European Environment Agency (EEA) (2018). Report 7/2018: European waters. Assessment of status and pressures 2018. Διαθέσιμο από: <https://www.eea.europa.eu/publications/state-of-water>

⁹ European Environment Agency (EEA) (10.2.2020). Why does Europe need to limit climate change and adapt to its impacts? . Διαθέσιμο από: <https://www.eea.europa.eu/highlights/why-does-europe-need-to>

¹⁰ IPBES (2018): Summary for policymakers of the regional assessment report on biodiversity and ecosystem services for Europe and Central Asia of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Διαθέσιμο από: https://ipbes.net/sites/default/files/spm_2b_eca_digital_0.pdf

¹¹ World Economic Forum. Global Risks Report 2020. Διαθέσιμο από: <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2020>

¹² European Commission (10.12.2019). Fitness Check of the Water Framework Directive and the Floods Directive. SWD (2019) 439 final. Διαθέσιμο από: https://ec.europa.eu/environment/water/fitness_check_of_the_eu_water_legislation/

χρηματοδότηση, την αργή εφαρμογή και την ανεπαρκή ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών στόχων σε τομεακές πολιτικές, και **δεν οφείλεται σε ανεπάρκεια της νομοθεσίας**».¹³ Αντιθέτως, «η οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα προβλέπει επαρκώς τις πιέσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν, και συγχρόνως παραμένει αρκετά ευέλικτη για να ενισχύσει την εφαρμογή της όσο απαιτείται σχετικά με τις αναδυόμενες προκλήσεις που δεν αναφέρονται ρητά στην οδηγία, όπως είναι η κλιματική αλλαγή, η έλλειψη νερού και οι ρυπαντές αναδυόμενου ενδιαφέροντος»¹⁴. Στα ίδια συμπεράσματα καταλήγει και η πρόσφατη έρευνα για την οδηγία που διεξήγαγε το Ινστιτούτο του Leibniz Institute για την οικολογία των υδάτινων πόρων:¹⁵ «οι λόγοι της χαμηλής απόδοσης δεν αφορούν στην οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα καθαυτή. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για ένα τεχνικά άρτιο και κατάλληλο κείμενο πολιτικής».¹⁶

Ωστόσο, τρία χρόνια αργότερα, η διαδικασία παραμένει εκκρεμής. Παρά τα στοιχεία αυτά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει δεσμευθεί ακόμη ότι δεν θα αναθεωρήσει την οδηγία, ούτε έχει διασαφηνίσει ποιες θα είναι οι επόμενες ενέργειες. Ενώ πλησιάζει η συμπλήρωση της προθεσμίας εκπόνησης του 3^{ου} κύκλου των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Υδάτων (έτους αναφοράς 2021), είναι απολύτως απαραίτητη η ασφάλεια δικαίου που θα επιτρέψει τον σχεδιασμό και την χρηματοδότηση εκείνων των μέτρων που θα συμβάλλουν στην επίτευξη της καλής κατάστασης όλων των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. Άλλωστε, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα για το 2030, η Στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» για βιώσιμα τρόφιμα (Farm to Fork strategy for sustainable food) και το επικείμενο Σχέδιο Δράσης για Μηδενική Ρύπανση (Zero pollution action plan) προσφέρουν πολλές ευκαιρίες για την αντιμετώπιση των υδρομορφολογικών πιέσεων, της διάχυτης και σημειακής ρύπανσης στα ποτάμια και τις λίμνες της Ελλάδας. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία μπορεί και πρέπει να συνδεθεί με την επίτευξη καλής κατάστασης των υδάτων έως το 2027, και δεν θα πρέπει να υπονομεύεται από ένα ατέρμονο δίλημμα για την αναθεώρηση ή μη της οδηγίας.

Η κατάσταση αυτή πρέπει να αλλάξει. Σας ενθαρρύνουμε να ταχθείτε με την πλευρά περισσότερων από 375.000 πολιτών, περίπου 6.000 επιστημόνων και περισσότερων από 130 οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και να υποστηρίξετε τη διατήρηση της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα στο Συμβούλιο των Υπουργών Περιβάλλοντος στις 5 Μαρτίου.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Γιώργος Χασιώτης
Νομικός Συντονιστής WWF

¹³ [Μετάφραση του γράφοντος].

¹⁴ [Μετάφραση του γράφοντος].

¹⁵ Leibniz-Institute of Freshwater Ecology and Inland Fisheries. (2019) IGB Policy Brief. Strengths and weaknesses of the Water Framework Directive (WFD). Διαθέσιμο από: <https://www.igb-berlin.de/en/news/igb-policy-brief-strengths-and-weaknesses-water-framework-directive>

¹⁶ [Μετάφραση του γράφοντος].